

België-Belgique
P.B.
2070 Zwijndrecht
8/5045

DE ANTWERPSE GENEALOOG

TRIMESTRIEEL TIJDSCHRIFT VAN DE

REGIONALE AFDELING ANTWERPEN
VAN DE VLAAMSE VERENIGING VOOR FAMILIEKUNDE.
V.Z.W.

oOo

Jaargang 5 – Nr 2 – oktober – november – december 2002

AFGIFTEKANTOOR: 2070 ZWIJNDRECHT
Erkeningsnummer P 106249

Gebied van de Afdeling "ANTWERPEN"

Verantwoordelijke Uitgever
Patrick Cleiren, Goadvinklaan 33, 2070 Zwijndrecht

DE ANTWERPSE GENEALOG.

INHOUD.

Voorwoord.....	1
Agenda.....	2
Daad van cultuurbarbaarsheid.....	3
Failie Raes (deel 3).....	24
Aanstelling van een knapin.....	36
Een buitenbeentje.....	37

DE ANTWERPSE GENEALOG is een uitgave van de vzw VLAAMSE VERENIGING VOOR FAMILIEKUNDE, Afdeling ANTWERPEN. Het tijdschrift wordt gratis verdeeld aan de leden van de Afdeling.

Medewerkers aan dit nummer :

G.M.E. Vervoort
Hugo Lambrechts-Augustijns
Lodewijk Faes

Redactie: Patrick Cleiren

VLAAMSE VERENIGING VOOR FAMILIEKUNDE
REGIONALE AFDELING ANTWERPEN V.Z.W.

oOo

Voorzitter :
Georges Vervoort
Prinshoeweg 65
2180 Ekeren
Tel.: 03/646.16.77

Secretaris
Marcel Siebens
Amerikalei 148 B6
2000 Antwerpen
Tel.: 03/238.80.58
E-mail :
Vvf.reg.afd.Antwerpen@advalvas.be

Redactie Antwerpse Genalog
Patrick Cleiren
Goudvinklaan 33
2070 Zwijndrecht
Tel: 03/252.44.97
E-mail : cleiren.patrick@pi.be

Beheerders :
Jef Hendrickx
Ommeganckstraat 4
2018 Antwerpen
Tel.: 03/233.93.91

Engelbert Roels
Speeltuinlaan, 15
2640 Mortsel
Tel: 03/449.67.52
E-mail : Engelbert@skynet.be

Onder-Voorzitter
Jan Vanderhaeghe
Claessensdreef 136,
2950 Kapellen
Tel. 03/665.15.56
E-mail:
Vanderhaeghe.jan@village.uu.net.be

Penningmeester
Marc Storms
Mechelsesteenweg 198 B14
2018 Antwerpen
Tel.: 03/238.43.78

Computerverantwoordelijke
Eric Moury
St. Goriksplein 1 bus 3
2650 Edgem
Tel. :03/458.35.49

Jozef Lathouwers
Groot Hagelkruis 184,
2030 Antwerpen
Tel.: 03/542.59.33

Woordje van de voorzitter.

Een te meer mogen we terugblikken op een gevuld en gevarieerd werkjaar. De hoogtepunten waren de stadswandeling o.l.v. de stadsgids Mevr. Van Den Eynde. De genealogische dag te Wuustwezel, de genealogische dagen te Charleroi en de cursussen genealogie en oud schrift.

Deze laatste hadden een zulksdanig succes dat het aantal der deelnemers moest ondubbeld worden.

Zodoende zullen de cursussen voor de tweede maal gegeven worden in de maanden januari en februari 2003. Daarmee werd de trend gezet voor weer een boeiend werkingsjaar.

Nu reeds zijn er contacten gelegd voor spreekbeurten die gegeven zullen worden vanaf de maand maart e.k. Raadpleeg voor de data de gele bladzijden van de Vlaamse Stam.

Zoals U reeds zult opgemerkt hebben is onze Antwerpse Genealoog in volume aanzienlijk toegenomen. Ook U kan uw verhaaltje kwijt in ons blad. Neem daarvoor contact op met onze redacteur.

Vergaat ook niet dat onze bestuursleden elke 3de woensdag van de maand het Nationale Centrum openhouden en u op deskundige wijze begeleiden bij uw opzoekingen.

Het bestuur wenst de leden een vruchtbaar genealogisch jaar toe.

De voorzitter.

A G E N D A

Voordracht:

Archieven van de Vierschaar.

De Antwerpse stadsarchivaris Mevrouw Inge Schoups werd nogmaals bereid gevonden een voordracht te geven.

Het onderwerp betreft 'De archieven die zijn ontstaan door de Vierschaar'.

Met kennis van zaken zal hier eens te meer de sluier opgelicht worden van wat we noemen, een schatkamer die het Antwerps Stadsarchief is.

De voordrachtgeefster kennende, weten we dat het weer eens een zeer leerrijke avond zal worden.

De voordracht heeft plaats in de gebouwen van het Nationale VVF Centrum, Van Heybeeckstraat 3 te Merksem op 06 maart 2003 te 20.00 uur.

Gezien de plaatsen beperkt zijn, vragen we onze leden deelnemers zich uiterlijk voor 01 maart 2003 te melden bij de voorzitter op het telefoonnummer 03.646.16.77.

De betekenis van het woord werd vanaf de 20ste eeuw uitgebreid en ook gebruikt om iedereen aan te duiden die op één of andere manier anders is dan de anderen. In de meeste familiegeschiedenissen vinden we wel een buitenbeentje, zowel in de eerste als in de tweede betekenis.

Samengevat door Hugo Lambrechts-Augustijns

Otzi, de 5000 jaar oude mummie die in 1991 werd ontdekt op de Tiroolse Similaun-gletsjer, had rokerslongen. Dat heeft de Oostenrijkse anatoom Othmar Gaber (universiteit Innsbruck) gezegd op een symposium in Wenen over ontdekkingen rond de gletsjerman. Minuscule camera's die in het lichaam binnendrongen toonden longen die zwart uitgeslagen waren van de rook. Volgens Gaber komt dat omdat destijds op open vuren gekookt werd waaraan de mensen zich ook warmden. Dieter zur Nedden van het universiteitsziekenhuis van Innsbruck zei dat de gletsjerman veel last moet gehad hebben van sclerose in zijn nek. Volgens de wetenschapper komt dat normaal in die mate voor bij 60- tot 70-jarigen en niet bij 30- tot 35-jarigen, de leeftijd van Otzi. Otzi heeft dus wel harde noten te kraken gehad.

Een Schotse wet luid als volgt: "In de Verordening Betreffende Noten (ongemalen) (anders dan gemalen noten) heeft de uitdrukking noten betrekking op noten, anders dan gemalen noten, die zonder dit amendement niet omschreven zouden worden als noten (ongemalen) (anders dan gemalen noten) op grond van het feit dat zij noten zijn (ongemalen)." Met hun rokken zijn de Schotten altijd al buitenbeentjes geweest.

Iemand die anders is dan de anderen noemen we wel eens een buitenbeentje. Oorspronkelijk gebruikte men het woord 'buitenbeentje' voor een adoptiekind. Zo'n kind wordt namelijk verwekt 'buiten de benen' van de vrouw die het als zijn moeder zal beschouwen.

EEN DAAD VAN CULTURBARBAARSHEID TE BERCHEM

Bericht uit Het Nieuwsblad van 7 juni 2002

Roze Hoeve tegen de vlakte. Bouwvakkers sloopten gisteren de 17de-eeuwse **Roze Hoeve** in de Berchemse Veldekens. "Niemand wist van iets, zelfs niet de Districtsraad", reageert een laaiende Peter Raats (SPA) minishepen voor Cultuur. "Nochtans was ons altijd beloofd dat ze mocht blijven. Dat er een cafetaria ging komen of zo." Burgemeester Leona Detiège **beval de hoeve te slopen** om veiligheidsredenen. "Het komt de eigenaar *NV Algemene Gronden* wel heel goed uit", beschuldigt Raats. Dit consortium rond bouwonderneming Vooruitzicht dreigde een heffing op leegstand en verkrotting te moeten betalen..."

De Algemene Gronden Vereniging bouwt op de Veldekens, tussen de Ring en het voetbalstadion van Berchem een compleet nieuwe wijk. Een aantal flatgebouwen en andere woningen moeten een thuis bieden aan vijfhonderd gezinnen. De stad gaf haar zegen, als de projectontwikkelaar ernaast een nieuw park aanlegt. Tot zover het krantenbericht.

Volgens een artikel in een Berchems weekblad was een maand geleden alles reeds in kannen en kruiken en werd alles in de grootste geheimzinnigheid voorbereid. Dit alles is een staaltje van de nieuwe politieke cultuur. Bedoelde hoeve was de laatste op Berchems grondgebied en de overgrootmoeder van ondergetekende is er geboren. Ongeveer anderhalve eeuw bewoonde de familie Goyvaerts deze hoeve. Reeds jaren hebben we een kleine familieschets over deze familie klaarliggen en

we dachten deze nog wat aan te vullen met verdere opzoekingen. De recente aanslag op het 17de eeuws erfgoed deed ons besluiten te publiceren wat we tot hiertoe vonden en we hopen dat het een kleine troost weze voor de honderden afstammelingen van dit geslacht in het Antwerpse en ook daarbuiten.

FAMILIEGESCHIEDENIS GOYVAERTS

SCHRIJFWIJZE EN NAAMVERKLARING

Goyvaerts, Govaerts, Goovaers, Govaers, Govarts, Goovarts, Govers, Gouvaerts. Deze familienaam is ontstaan uit de Germaanse voornaam Godevaard en betekent "god-vrede" (Woordenboek van de Familienamen, door Frans Debrabandere, Gemeentekrediet 1993)

EERSTE GENERATIE

Nicolaus Govaerts. Waarschijnlijk is hij afkomstig uit Westerlo. Vermoedelijk kunnen we bij deze familie nog drie generaties opklimmen, maar daarvoor moet een zeer ingewikkelde kwestie van aliasnamen opgelost worden, waarvoor heel het oud gemeentearchief van Westerlo dient gelezen. Hij x Westerlo 17 sept 1680 met **Dympna Caers**. De getuigen zijn Sel ? en Henricus Govaerts, x Westerlo 22 april 1664 met Elisabeth Verachter, ex Oevel. In de bewerkte registers, staat bij de geboorte van zijn eerste kind, de moeder opgegeven als Dympna Creten. Klaas en Dympna hebben vijf kinderen.

OVER EEN BUITENBEENTJE OF EEN ANDER PAAR MOUWEN

Rome is niet op één dag gebouwd en een familiegeschiedenis is niet op 40 dagen geschreven. Sommige deskundigen zijn ervan overtuigd dat het Aramees (de oorspronkelijke bijbeltaal) geen woord had voor 'vele dagen'. Zij gebruikten een term die de vertalers als 'veertig' opvatten. Dit betekent dat wanneer u in de bijbel '40 dagen' tegenkomt, u dat moet opvatten als 'vele dagen'. Zo zal de omzwerving van Mozes en zijn volk door de woestijn wel lang geduurd hebben, maar daarom geen periode van 40 jaren. De vastenperiode van 40 dagen hebben wij ook te letterlijk opgevat. Uw vastentijd daarom inkorten is een ander paar mouwen.

In de middeleeuwen waren mouwen vaak los aan de mantel, en aangezien de mensen maar twee of drie keer in hun leven zo'n kledingstuk nieuw kochten, verwisselden ze de mouwen om eruit te zien alsof ze in het nieuw waren. Kleur en wijde van die mouwen konden iemand een heel ander aanzien geven, en daarin ligt de oorsprong van de Franse uitdrukking "c'est une autre paire de manches" of "dat is een ander paar mouwen", waarmee wordt bedoeld "dat is iets heel anders". Deze uitdrukking zal Otzi in zijn tijd nog niet gebruikt hebben, hoewel hij iets in die zin kan gedacht hebben toen hij problemen kreeg aan de gletsjer.

AANSTELLING VAN EEN KNAPIN

Hugo Lambrechts-Augustijns

In het ordonnantieboek van het Antwerps ambacht der kortewagenkruiers treffen we een akte aan waarbij de aanstelling geacteerd wordt van de opvolging van de overleden knaap. Aangezien een vrouw in aanmerking kwam, gebruikte men gewoon de vrouwelijke vorm van knaap, en dit werd als "*cnaepinne*" omschreven (1).

De dekens van de kortewagens en de buildragersnatie binnen de stad Antwerpen zijn in hun kamer vergaderd betreffende het aanstellen van een "*cnaepinne, tot het bestieren ende gouverneren*" van hun gewone kapel en altaar in de Burchtkerk. Hun gewezen knaap, Joannes Wouters, is overleden en Catharina Habrechts wordt aangesteld als "*cnaepinne*" op 13 februari 1710.

Ondertekend door:

Jan vande Wouwer, dienende deken van de boterkruiers

Jan van Eester

Handmerk van Paulus Claessens

Arnoldus de Winter, dienende deken buildragers

Olivier Verlinden, Cornelis Maerlincx, Daniel vander

Wee, Adriaen Dielkens

Arnoldus Bellens

Handmerk Cornelis vanden Bosch

Handmerk Anthoni Moons

Eindnoot:

1. SAA A 4130 f° 66 r°

1. **Antonius Govaerts**, ° Westerlo 25 mei 1682. De doopheffers zijn Antonius Govaerts, mogelijk de grootvader, en Joanna Elsen. Zie verder onder de tweede generatie.
2. **Nicolaus Govaerts**, ° Westerlo 29 april 1685. De doopheffers zijn Nicolaus Govaerts en Joanna Caers.
3. **Catharina Govaerts**, ° Westerlo 11 sept 1687. De doopheffers zijn Joannes Verbiest en Elisabeth Wilms.
4. **Amandus Govaerts**, ° Westerlo 12 maart 1690. De doopheffers zijn Amandus Maesmans en Maria Verstraeten.
5. **Elisabeth Govaerts**, ° Westerlo 22 feb 1696. De doopheffers zijn Joannes Verellen en Dymrna Bervoets.

TWEEDE GENERATIE

Antonius Govaerts, ° Westerlo 25 mei 1682, x met **Anna Monica Vermeerbergen**. Op 24 juni 1705 doet dit koppel ondertrouw voor de pastoor van Zoerle-Parwijs in tegenwoordigheid van de getuigen Nicolaas Goovarts, zijn vader of broer, en Joannes Vermeerbergen. Vele inwoners van Zoerle zijn ingeschreven in Westerlo. In de Brabantse volkstelling van Zoerle van 1693 wordt geen enkele Govarts vermeld op de 276 inwoners (Vlaamse Stam, 11de jaargang, nummer 2) Anna Vermeerbergen wordt wel genoemd, samen met haar drie broers: Adriaen, Peeter en Franciscus. Het zijn de kinderen van **Jan Vermeerbergen** en **Adriana Van Hout**. Zij wordt begraven te Zoerle op 23 juli 1710. We kennen dus de schoonouders van Antonius. De vader van de bruid is dus de tweede getuige bij de ondertrouw. Hij is ook nog doopheffer in 1710.

Op 17 juli 1705 huwen ze te Zoerle met als getuigen Antonius Debrier en hogergenoemde Jan Vermeerbergen. Op 14 mei 1723 wordt moeder Monica ten grave gedragen. Haar oudste kind is alsdan zeventien jaar en

het jongste slechts zeven. Maar Antonius vindt twee jaar later een tweede vrouwtje, afkomstig uit Wickevorst. Het is **Anna Peeters**. Op 19 april 1725 doen ze ondertrouw met als getuigen Henricus de Winter en Henricus Wagemans en op 8 mei staan ze voor het altaar van Zoerle-Parwijs met als getuigen Adrianus Audenroch en Joannes Seyen. Antonius Govaerts, noch Anna Peeters zijn in Zoerle-Parwijs begraven. Antoon Govarts en Monica hebben vijf kinderen.

1. **Nicolaus Goovarts**, ° Zoerle-Parwijs 26 jan 1706, misschien + Zoerle-Parwijs 22 jan 1716. De doopheffers zijn Nicolaus Goovarts, mogelijk zijn grootvader, en Anna Maesmans.
2. **N. Govarts**, vrouwelijk, doodgeboren Zoerle-Parwijs 22 april 1708. De nooddoop gebeurde thuis door de voedvrouw, Maria De Backer.
3. **Joannes Franciscus Goovaerts**, ° Zoerle-Parwijs 27 dec 1710, + Zoerle-Parwijs 19 maart 1773. De doopheffers zijn Joannes Vermeerbergen en Anna Goovaerts. Zie verder onder de derde generatie.
4. **Elisabetha Goovaerts**, ° Zoerle-Parwijs 13 okt 1712. De doopheffers zijn Nicolaus Goovaerts en Elisabeth Maesmans.
5. **Melchior Goovaerts**, ° Zoerle-Parwijs 23 nov 1715, + Zoerle-Parwijs 17 aug 1741. De doopheffers zijn Melchior Wauters en Catharina Goovaerts. Hij is ongehuwd.

DERDE GENERATIE

Joannes Franciscus Goovaerts, ° Zoerle-Parwijs 27 dec 1710, + Zoerle-Parwijs 19 maart 1773. Hij doet, als twintigjarige, ondertrouw te Zoerle-Parwijs op 8 juni 1731 met **Anna Elisabeth Horemans**, ° Zoerle-Parwijs 30 aug 1711, +

niet enkel bij Alis en Jeanne maar bij allemaal, te weten, versleten dekens, versleten shals en versleten carpetten enz., ze gebruiken ook hunne dikken frak op 't bed. Onze kamer is de armzaligste van allen, wij moeten ons met ons tweeen ik en Eugene in een bedje vaneene man slapen maar dat ging niet. Daar er twee matrassen waren hebben wij besloten het bed dat een engelsch was uit een te doen en weg te zetten en paljas parterre te slapen en het deksel te verdeelen. Wij sliepen dan elk op een matras met een laken en gedekt door bovengenoemde dekensoort en een parsessus, te warm hadden wij het er ook niet onder, de meisjes hadden het dubbel van ons deksel en die kloegen reeds van de kou. Ons kamertje lag juist vol met die twee matrassen een weinig plaats latend om de deur te openen en plaats te gunnen aan een houten gestel met spiegel en hetwelk met koorden in een was gebonden, als klerkast nagels in de deur en planken met vijzen, zoo was het overigens overal. Vele kussen van ons allen.
Frans.

boschjes. Er zit veel wild en er hebben dikwijls groote klopjachten plaats.

Al zoo is het gekomen dat we reeds 2 maal een groote haas hebben gekregen eene van M. Taylor en een van M. Oakey. We denken een van dees dagen mee ter jacht te gaan. Ons Jeanne is dezen achter-middag op thee bij de familie Oakey en wij gaan heur halen en nemen dan de supper. Die heer is ook een groote farmer van den omtrek, brave – lieve – aangename en fijne menschen met een enkele zoon welke soldaat is en eene dochter die schildert.

De bemeubeling onzer slaapkapers is als volgt: Op Gerardina haar slaapkamer een gestel in zeer dikke ijzerendraad met waschkom en zeepbakje beiden in geverfd klik een klein kreupelachtig bed en een vierkantig plankje met een beeleken uit een gazet gesneden en opgeplakt.

Om zich tegen de koude te beschermen legt zij haren dikke frak op 't bed, onder 't bed staat een oud zitbad en wij gebruiken om (t vuil goed in te werpen. Onder aan een der muren ingelijst door een planken schouwtje een open vuur vol doode meikevers.

De kamer van Alis en Jeanne is de grootste ook met eene venster maar veel ruimer dan Gerardina's kamer. Een nogal net lavabotje staat er met een drietal schuifjes en spiegel. Tegen den muur een print met gebroken ruit. 't Zelfde open vuur als voorgaande kamer en een heel groot versleten bed waaronder een balk met plank getimmerd om te beletten dat het in duigen zou vallen dat ondanks dien middel toch bijna alle dagen gebeurd. De lakens hebben reeds langen tijd en misschien verschillende geslachten verwarmd en als dekens zijn er alla soorten

Zoerle-Parwijs 8 juni 1771, dochter van Henricus Horemans en Anna Van Autsel, en als getuigen Petrus Vermeerbergen, oom, en Henricus Wagemans. Zij x Zoerle-Parwijs 26 juni 1731 met als getuigen Henricus Wagemans en Henricus Vanhaght. Frans en Lisbeth hebben zeven kinderen.

1. **Anna Elisabeth Govarts**, ° Zoerle-Parwijs 9 maart 1736. De doopheffers zijn Petrus Horemans en Anna Elisabeth Govarts. In de Brabantse Volkstelling Zoerle-Parwijs 1755 wordt zij vermeld als meid, 19 jaar, in het gezin Adriaen Van Dyck, weduwnaar met twee kinderen. Op dat ogenblik telt Zoerle-Parwijs 368 inwoners, verdeeld over 83 gezinnen.
2. **Joannes Govaerts**, ° Zoerle-Parwijs 10 nov 1738, + Mortsel 27 dec 1798. De doopheffers zijn Joannes Dircks en Dymphna Degruyter. Zie verder onder de vierde generatie.
3. **Maria Theresia Govaerts**, ° Zoerle-Parwijs 17 mei 1742. De doopheffers zijn Adrianus Van Dijk en Maria Van Bijlen. Zij is doopheffer in 1771 en 1787 te Mortsel.
4. **Martinus Govaerts**, ° Zoerle-Parwijs 16 okt 1744, + Zoerle-Parwijs 26 feb 1773 als weduwnaar van **Anna Bellens**. De doopheffers zijn Martinus Govaerts en Anna Catharina Wendrickx.
5. **Philippus Goovaers**, ° Zoerle-Parwijs 7 nov 1747, + Zoerle-Parwijs 8 aug 1750. De doopheffers zijn Philippus Vermeerbergen en Anna Verwerft.
6. **Adrianus Govaerts**, ° Zoerle-Parwijs 14 mei 1751, gedoopt te Westerlo. De doopheffers zijn Petrus Govaerts en Catharina Helsen. Gedurende een aantal jaren bedient de pastoor van Westerlo de inwoners van Zoerle-Parwijs.
7. **Nicolaus Govaerts**, ° Zoerle-Parwijs 26 maart 1754, gedoopt te Westerlo. De doopheffers zijn Nicolaus Vanoutsel en Adriana Swolfs.

Na veertig jaar huwelijksleven wordt moeder Lisbeth op het kerkhof van Zoerle-Parwijs begraven op 8 juni 1771. Reeds negen maanden later, op 3 maart 1772 te Zoerle-Parwijs, huwt Frans Govaerts opnieuw met de zwangere **Maria Elisabeth Van Tongel**, afkomstig uit Itegem. De getuigen zijn Adriaan Peeters en Franciscus Van Kerckhoven. Bij de ondertrouw op 1 feb 1772 zijn de getuigen Joannes Baptista Horemans en Adrianus Govaerts. Zij hebben een zoon.

8. **Adrianus Franciscus Govaerts**, ° Zoerle-Parwijs 11 juli 1772. De doopheffers zijn Adrianus Franciscus Govaerts, misschien zijn halfbroer, en Anna Elisabeth Horemans.

Toch heeft Frans niet lang meer kunnen genieten van zijn veel jonger vrouwtje, want reeds op 19 maart 1773 wordt hij begraven, amper één jaar na zijn wittebroodsweken.

VIERDE GENERATIE

Joannes Govaerts, ° Zoerle-Parwijs 10 nov 1738, + Mortsel 27 dec 1798. Hij huwt als 30-jarige te Mortsel op 30 april 1769 met de 23-jarige **Anna Catharina Smidts**, ° Mortsel 14 maart 1746, dochter van Joannes Smits en Catharina Winkelmans. De getuigen zijn Joannes Smidts en Petrus Jansen. Het jonge gezin vestigt zich te Mortsel. Waarom Jan daar terecht kwam, weten we niet. Slechts driemaal is een Govaerts doopheffer wat laat veronderstellen dat de familie in de oude heimat is blijven wonen. In verschillende doopakten te Mortsel lezen we dat vader Jan "ex Soel" was. Het heeft jaren geduurd voor we ontdekten dat hiermede Zoerle-Parwijs werd bedoeld. Jan en Katrien hebben tien kinderen.

1. **Anna Elisabeth Goovaers**, ° Mortsel 8 april 1770. De doopheffers zijn Petrus Goovaers en Elisabeth Smidts. Zij was meid bij haar broer Jacobus te Berchem en is naar

kleerkast, geen schuurborstel enkel een paar versleten handschrobbers, ge moet weten de engelschen wanneer ze kuischen gebruiken geen borstel met steel maar een handborstel en als de bewerking bezig is liggen ze met een witte voorschoot op de grond in 't zeepsop en zoo maar aan 't wrijven.

Als meubelen in de keuken 1 tafel met twee verlengstukken waarvan 1 gebroken, in de eetkamer Eene zeer schoone gebeeldhouwde mahoniehouten tafel, vijf keukenstoelen en 2 sofa's waarvan eene waar de pooten afgebroken zijn doch die er nochtans bijliggen, 2 kussens voor op te zitten en eenige versleten traploopers die als carpet dienst doen in al de kamers. Aan de muur een ingelijste en zelfgeteekende print van M. Taylor als hij schoolboy was en eene zware koe voorstellende. Onder de bedden elk een zeer klein geëmalieerd en zeer oud pispotje net een bloempotje met oor.

Achter ons huis is het kool en houtkot gelegen waar wij de boomen die M. Taylor ons geeft in aan stukken zagen met eene middelmatige St. Jozefzaag een goede bijl om de gezaagde stukken te klieven om te stoken, achter dat kot is het gemak, geen engelsch gemak maar een zeer primitief en waar ge uwe blikken kunt laten rusten op uitgestrekte fricadellen hoopen, nevens ons houtkot is het koolkot van onze gebuur de timmerman en daarnevens de bakover waar we eertsdaags brood gaan bakken samen in een plaatsje waar hetr waschformuis, langs de andere zijde is het waschkot van de chauffeur.

Al voren – achteren en bijzijden is ons huisje omringd door onbebouwd weiland nogal groot, om groente op te planten. Voorts is gansch de streek hier niets anders dan heuvelen met koren, raap en beetvelden en eenige

niet rookt gelijk ik hier overigens. De voordeur is dubbel, dat maakt dat de wind hier niet binnen kan als het waait << en dat doet het hier zooveel >> wat wel het geval is met de keuken. Al de deuren zijn op de patroon van de gemakdeuren gesneden, maar hebben niet die eigenaardige opening van boven.

Onder den trap is eene kas waar wij onze kleederen hangen, nochtans de trap is niet zichtbaar in onze kamer, hij is gelegen tusschen de kamerdeur en de voordeur. In de keuken is ook eene ingemaakte kas, groot – ruim en door een venstertje verlicht, zeer gerieflijk. Op het eerste verdiep dat tevens het hoogste verdiep is van ons huis zijn drij kamertjes elk met een venster en met een open deur behalve waar il en Eugen slaap.

Alis slaapt met jeanne, Gerardine alleen. Als meubelen hebben we niets als een bak om wat gestreken goed in te leggen en eenige planken met vijzen als kapstokken om onze kledingstukken aan te hangen.

Als keukengerief hebben we eenige oude en lekkende potten te weten – een moor die lekt, een steene melkpot die lekt, een blikken koffiepote die lekt, een zilveren theepote die lekt, 2 zwarte kookpotten een groote reuzenpan die zeer veel smoor doet binnekomen, een potje voor de melk in te koken dat lekt, drij blikken potten die lekken om water in te halen voor de zoogezegde lavabo's en die deel uitmaken van een blikken lavabo garnituur, 2 soeplepels, 1 dessertlepel, 3 koffielepels, 6 tassen en ondertassen, 6 telooren, 6 messen, 6 vorken, 6 geëmailleerde telloortjes en 1 lange geëmailleerde vleeschotel, 1 goede groentekom en eene kapotte legumekom, geen koolbak maar een emmer die lekt waar wij kolen indoen, geen koolschup, geen

Wilrijk vertrokken op 17 sept 1811 (H.A. 141)

2. **Jacobus Govaers**, ° Mortsel 20 sept 1771, + Berchem 15 feb 1848. De doopheffers zijn Jacobus Smidts en Maria Theresia Govaers, tante. Zie verder onder de vijfde generatie.
3. **Joanna Maria Elisabeth Govaerts**, ° Mortsel 3 maart 1773. De doopheffers zijn Petrus De backer en Joanna Maria Catharina Haverals. Zij was meid bij haar broer Jacobus te Berchem en is op 3 dec 1808 terug naar Mortsel vertrokken (H.A. 141)
4. **Anna Maria Govaerts**, ° Mortsel 16 okt 1774. De doopheffers zijn Petrus De Pooter en Anna Maria Smidts.
5. **Maria Theresia Govaers**, ° Mortsel 2 sept 1776. De doopheffers zijn Joannes Baptista Smits en Anna Maria Fierens.
6. **Joanna Catharina Govaers**, ° Mortsel 8 aug 1778. De doopheffers zijn Adrianus Franciscus Govaers en Joanna Smidts.
7. **Petrus Gummarus Govaers**, hovenier, ° Mortsel 12 okt 1780. De doopheffers zijn Petrus De Ridder en Anna Catharina De Lact. Uit deze doopakte vernemen we dat vader Jan niet kan schrijven. Hij tekent met een kruisje. Petrus is in 1806 getuige bij het huwelijk van zijn broer.
8. **Anna Catharina Govaers**, ° Mortsel 14 april 1782. De doopheffers zijn Adriana De Hert en Adriana Cops.
9. **Maria Anna Govaerts**, ° Mortsel 28 aug 1784. De doopheffers zijn Matthees Walschaerts en Maria Feyens.
10. **Cornelius Govaerts**, ° Mortsel 30 sept 1787. De doopheffers zijn Cornelis Van Camp en Maria Theresia Govaerts, tante.

Moeder is bij de geboorte van haar laatste kind 41 jaar oud. Bij een telling tussen 5 en 8 feb 1795 wordt vader Jan Govaerts genoemd in een lijst (III) van gezinshoofden. Blad nummer 3:

Jan Govaerts 4 + 2 . Het getal 4 geeft het aantal gezinsleden ouder dan 10 jaar en het getal 2 het aantal kinderen onder de tien jaar. We kunnen besluiten dat enkele kinderen overleden zijn of jong gehuwd. (Jaarboek 1957, Heemkundige Kring Mortsel, pagina 65) Vader Jan verwisselt het tijdelijke met het eeuwige op 27 dec 1798 om 4 uur 's namiddags in de ouderdom van 60 jaar, minderjarige kinderen nalatend.

Wanneer zijn vrouw Katrien Smidts overleden is, werd nog niet gevonden, doch in ieder geval leeft ze nog op nieuwjaarsdag 1806

VIJFDE GENERATIE

Jacobus Govaerts, landbouwer, ° Mortsel 20 sept 1771, + Berchem 15 feb 1848. Op 34-jarige leeftijd huwt hij te Mortsel op nieuwjaarsdag 1806 met de 30-jarige **Elisabeth Theresia De Roeck**, ° Mortsel 18 april 1775, + Berchem 6 aug 1845, dochter van Petrus De Roeck en Petronilla Van Hussen. Zijn moeder is op dit huwelijk aanwezig en zijn broer, Petrus Gummarus Govaerts, is getuige. Jacobus kan naamtekenen. Waarschijnlijk kregen ze ter gelegenheid van hun huwelijk de "*Historie van het Oud en Nieuw Testament, met bemerkings, getrokken uyt de HH. Vaders en andere geestelyke Schrijvers*" uitgegeven tot Gend, by Bernard Poelman, op de Hoogpoorte in 't gekroond Zweird, 1787. Het is een boekdeel van bijna 800 pagina's, in ledere band, dat we in ons familiearchief terugvonden. Op de derde pagina vinden we de handtekeningen van het echtpaar. Zij zijn in het begin van de 19de eeuw uitgeweken naar Berchem en hebben vermoedelijk in deze jaren hun intrek genomen op de latere "Roze Hoeve". Deze hoeve werd genoemd naar de kleur waarin ze geschilderd werd en was zeker bekend bij vele Berchem-supporters. Ze lag in het volle zicht wanneer men het stadion verliet langs de hoofdingang. Het laatste adres was: Rooi 16.

al in water. Wij zijn allen nieuwsgierig om hem te zien en te proeven.

22 December 1914 Dinsdag.

Laat geslapen. Gelijk gewoonlijk het open vuur aangemaakt – de lampen gevuld. Nu zit ik te schrijven. Ik ga een overzicht maken van hetgene we hier al beleefd hebben en wat nog niet opgeschreven is.

Wij zijn aangekomen in Dullingham op een woensdagmiddag met het schoonste weder dat men verdenken kan. Ons huisje een nieuw gebouw in rooden steen staat alleen op een heuvel en is verdeeld in 3 woningen.

Er wonen nog twee andere families nevens ons – Engelsche menschen – brave, nederige en gediensstige lieden die ons al menigen dienst bewezen hebben. De eene is chauffeur van M. Taylor de andere timmerman aldaar. We werden van de statie van Dullingham alhier gebracht door de familieën Taylor – Farrow – Oakey. Het eerste werk was ons huisje monsteren

1° de keuken is eene kleine plaats met een aardvuur met oven en hetwelk nogal geweldig kan rooken, is nogal hoog van verdiep voor een engelsche cottage maar toch veel lager dan bij ons en met eene venster, ge moet weten die cottage hier zijn allen zeer laag van zoldering er zijn er waar ge met uw hoofd de plafond raakt en de mannen die langer zijn als wij moeten er gebukt staan, om binnen te komen moet iedereen zich nijgen om door de deuropening te komen.

De eetkamer is een plaatsje aan de straatkant gelegen ook met eene venster dewelke uitgeeft op ons tuintje. Als verwarmingstoestel een open vuur dat zeer goed brand en

geweest en ik te voet met de velo aan de hand – het was een zeer oude en versleten damenvelo – terug naar Dullingham. Het zal u verwonderen dat ik per velo rijd. Ja dan kan ik nu, ik leerde het in Dullingham waar de mensschen ons in den beginne nogal gemakkelijk hun fiets leenden. Het was een eerste groot rijtoertje dat ik van de velokunst eischte en het liep op een teleurstelling af. Als Gerardina en Jeanne per auto naar de 11 ure mis. Vroeger gingen we alleen per auto naar de 11 ure mis maar het was gelijk met alle schoon liedjes welke niet lang duren – het werd afgeschaft wanneer de ander vrouwelijke Belgen ook verlangden naar de mis te gaan – het was natuurlijk het meest voor de auto die hun kerkewaarts trok, doch op onze eigene propositie, de mannen moesten te voet gaan naderhand. Smiddags boterhammen met koffie gegeten. 's Namiddags gaan wandelen naar Geschwooth een dorp ongeveer een uur van het onze afgelegen en waar ook Belgen wonen.

's Avonds ons middageten genomen. Zie hier de menu; aardappels met verkensgebraad en beetwortels. Gebraden appels. Koffie met boterhammen. Jeanne niet mee gaan wandelen. Zij was op thee bij Mad. van 't eerste huis neven ons.

21 December 1914.

De veston van de coiffeur, een Belg voorts verkleind en afgemaakt. Mad. Van 't eerste huis brengt ons een kerstmispudding zorgvuldig ingesloten in een dessertkom en goed afgesloten met een doek en oliepapier. Wij moesten de pudding goed gesloten laten tot Kerstmis en dan nog 3 uren laten koken zoo gelijk hij is met kom en

Aan de sleet en de vlekken te merken moet deze bijbel veel zijn gebruikt en we vermoeden dat hij 66 jaar of langer op de Roze Hoeve een ereplaats bekleedde, tot Petronella Goyvaerts (zie verder) hem bij haar huwelijk heeft meegenomen. Uiteindelijk belandde hij bij de moeder van de auteur. Het is misschien een van de weinige stukken uit de hoeve die bewaard zijn gebleven en we kunnen maar dankbaar zijn om diegenen die het erfstuk koesterden. Zij hadden meer verstand dan de primitieven die alles tegen de vlakke lieten gooien. In 1845 overlijdt moeder Theresia in wijk 2, nummer 420 en haar man volgt haar drie jaar later in het graf, wonende wijk 2, nummer 430. Dit is een hernummering van de huizen. Zij en hun kinderen hebben de Belgische Omwenteling van 1830 en de slag te Berchem op 24 oktober en volgende dagen, meegemaakt. De "Roze Hoeve" lag in de frontlijn. Zijn zij gevlucht of hebben ze thuis met bang hart de gebeurtenissen afgewacht? Ze zullen ook verwonderd gekeken hebben toen de eerste stoomlocomotieven op korte afstand van hun hoeve voorbij reden.

Het oudste bevolkingsregister van Berchem (1804-1813) vermeldt het gezin in wijk 2, nummer 171 (ouders en vier kinderen) Deze registers werden in de daaropvolgende jaren aangevuld. Daar woonden ook zijn zusters Joanna Maria en Anna Elisabeth in als meid. Zij hadden ook een meid, Maria Catharina Verbruggen, 15 jaar, naar Mortsel vertrokken op het einde van 1816 (H.A. 141, 142) Gelet op de eerste geboorte, menen we dat het gezin ten laatste in 1806-1807 in Berchem is aangekomen, maar dat kan ook nog vroeger geweest zijn.

In het bevolkingsregister 1813-1846 worden zij vermeld met vier kinderen, samen met Virginia Octavia Rassers, landbouwster, en Anne Marie Carnas, dienstmeid. Carnas kwam op 10 aug 1841 uit Mortsel en vertrok op 13 jan 1844 naar Kontich. Zij woonden wijk 2 (H.A. 144) In 1837 heeft een hernummering van de huizen plaats gevonden. Het oude

huisnummer 367 wordt nu 430. Jacques Govaerts is huurder van ex-notaris Godts te Antwerpen (H.A. 139) Een zekere welstand kenden ze, vermits ze twee personeelsleden in dienst hadden. Uit het register van 1846-1856 vernemen we dat Maria Catharina Van Tolhuysen komt van wijk 2, nummer 434 (dus vlakbij) en dat ze op 3 feb 1847 wordt ingeschreven als dienstmeid bij Jacobus. Dat was de dag dat ze moesten trouwen. Weeral mankracht bij op de boerderij. Verder komt nog een dienstmeid, Isabella Joanna Raeymaekers, inwonen op 23 mei 1851 en nog een dienstmeid, Elisabeth Peeraerts, op 5 juni 1850 (H.A. 151) We kennen vijf kinderen uit dit huwelijk.

1. **Petrus Cornelius Govaerts**, Pierre Corneille in de Franstalige geboorteakte, ° Berchem 4 maart 1807, + Berchem 25 feb 1864, x met **Joanna Van Houtvinck**. Op 3 nov 1836 werd Petrus afgeschreven naar Deurne (H.A. 144) We kennen twee kinderen.
11 **Henricus Govaerts**, ° Berchem 24 maart 1840,
12 **Philomena Govaerts**, ° Berchem 27 jan 1843, Berchem 6 sept 1849
2. **Elisabeth Cornelia Govaerts**, Elisabeth Cornélie, ° Berchem 12 juli 1809, + Berchem 8 april 1811
3. **Elisabeth Theresia Gowaerts**, Elisabeth Thérèse, ° Berchem 1 maart 1812. Getuige is Petrus Govaerts, oom. Zij wordt genoemd als ongehuwd in het bevolkingsregister 1846-1856 (H.A. 151) Op 6 mei 1858 verhuisd zij, ongehuwd, naar wijk 1, nummer 309, volgens het bevolkingsregister 1856-1866 (H.A. 157)
4. **Anna Maria Govaerts**, Anne Marie, ° Berchem 18 feb 1814, + Berchem 5 feb 1884, Grote Steenweg 201. Zij x met **Henricus Vissenaeken**.
5. **Gasparus Josephus Goyvaerts**, Gaspard Joseph, ° Berchem 7 nov 1816, + Berchem 16 jan 1889. Met Gasparus verschijnt de ypsilon in de familienaam en de

aangenaam sermoen. Wij maken ons niet bekend uit vrees voor de ander Belgen omdat ze dan misschien zouden kunnen te weten komen dat Eugene onze broeder niet is. Ge moet weten dat wij hier als eene familie opgeschreven zijn en gekend, Eugene gaat door als halve broeder en de oudste, in den beginne was die rol moeilijk te spelen maar na eenige oefening ging het toch, voor meschen met iets of wat speurhonds-zin was het gemakkelijk te raden dat Eugene geen broer was in het begin, daar wij altoos zegden ons Jeanne ons Alis ons Gerardine en Geen en dan ook de gelijkenis deed sommige menschen ons soms verassende vragen doen en dan ook het verschil van naam daar Eugene onder zijn echten naam opgeschreven is. Wanneer we pas aankwamen kwam Mister Taylor onze naam vragen en natuurlijk moesten we hem uitleggen dat Eugene half broer was waarop die heer vroeg – ik denk dat het eene strikvaag was – zijt ge halfbroer van de eerste moeder of 2de of 1ste vader of 2de waarop Eugene niet wist te antwoorden en hij vroeg mijnen raad nopens dit punt waarop ik hem zegde dat (hij) niet te kiezen had en enkel als oudste zoon kon voortspruiten uit een eerste vader aangezien het verschil van naam natuurlijk dat die heer onze beraadslaging wel als verdacht zal beschouwd hebben, doch hij was kies genoeg om geene enkele zinsspel te maken.

20 DECEMBER 1914 Zondag

Ik en Eugene beiden per velo met de vroegte naar Newmarket. 't Was bitter koud en we waren goed ten halve de weg of krak bandongeval en te voet voorts naar Newmarket, we kwamen gelukkig in tijds. Te communie

verrukkelijke landschappen wij doorkruist hebben met den trein. Welke kleurenpracht in het lover der boomen, dat zoudt ge moeten zien hebben, we waren allen als droomend. De meeste van die landlords of hunne gade hebben een bewonderenswaardige goede smaak in het aanlegen van hunne eigene tuinen, dat heb ik nergens ontmoet, er zijn er die u waarlijk aan 't aardsparadijs doen denken als schikking en als kleur. Eene van die landlords onze beschermer Mister Taylor heeft mij zijne viool geleend en eenig muziek en de domine stelde mij zijne piano ter beschikking in zijne eigene woon. Wat het leven voor ons hier aangaat het is natuurlijk niet zonder lastigheden. Als het regend en dat deed het hier bijna alle dagen, is het al modder dat ge zien kunt en wind waar ge u niet kunt in staande houden.

Om naar de kerk te gaan moeten wij naar Newmarket, want in Dullingham is enkel eene protestantsche kerk en voor huishoudelijke aankopen moeten we insgelijks naar dezelfde stad.

Donderdags na den noen en 's Zondags den heelen dag zijn alle winkels gesloten uitgenomen de herbergen, doch die kunnen wij hier best missen maat 't is oorlogstijd en dan kan men zoo nauw niet zien.

Familieperikelen

Willesden Green, Donderdag 8 juli 1915. Frans Raes aan zijn broeder Lodewijk. Vervolg;

Liefste Lodewijk,

13 december. Zondag

Eugene en alis te communie geweest in Newmarket. Flor Prims komt om 11 ure de H. Mis te lezen in Dullingham in de Reading Room van de domine en doet een ferm en

schrijfwijze zal nu onveranderd blijven voor al zijn nakomelingen. Zie verder onder de zesde generatie.

ZESDE GENERATIE

Gasparus Josephus Goyvaerts, landbouwer, ° Berchem 7 nov 1816, + Berchem 16 jan 1889. Op 30-jarige leeftijd x Berchem 3 feb 1847 met **Maria Catharina Van Tolhuysen**, dienstmeid, 25 jaar, ° Lier 3 april 1821, + Berchem 16 dec 1893, dochter van Daniel Van Tolhuysen en Petronella De Rijck. Zijn broer, Petrus Corneel, is getuige. Gaspar kan naamtekenen. Gaspar en Mie-Katrien hebben acht kinderen.

1. **Petronella Goyvaerts**, Nel, naaister, ° Berchem 16 mei 1847, + Deurne 12 juli 1920, Boeckenberghof (Cogelspark) Zij x Berchem 18 april 1872 met **Dominicus De Loght**, hovenier, ° Deurne 28 sept 1849, + Deurne 19 jan 1922, zoon van Josephus Gerardus De Loght en Anna Maria Rosalia Vervoort. De getuigen zijn Ludovicus en Franciscus Vissenaeken, kozijns. Het echtpaar heeft elf kinderen en zijn de overgrootouders van de auteur. Het grafmonument van dit echtpaar, met ingemetselde foto's, staat op het Sint-Rochuskerkhof te Deurne. Ieder jaar staat het een beetje meer scheef. Er zijn veel achterkleinkinderen.
2. **Joanna Goyvaerts**, tante Jo, dienstmeid, ° Berchem 3 juli 1848, + Merksem 24 mei 1921, weduwe, x met **Petrus Gummarus Bruyndonckx**. Zij is de moeder van Anna Theresia Bruyndonckx, alias Anna van Merksem, x met Emiel Mennes, ° Merksem 22 jan 1883, + Merksem 12 juni 1959 Er zijn kinderen en kleinkinderen. Zij hadden nog een dochter, Maria Anna Bruyndonckx, ° Antwerpen en + Berchem 10 maart 1890 op het Rooi 16 (Roze Hoeve)

3. **Petrus Benedictus Goyvaerts**, ° Berchem 6 mei 1850, + Berchem 22 sept 1854
4. **Cornelius Goyvaerts**, nonkel Neel, ° Berchem 26 jan 1852, + Berchem 7 mei 1942, Rooi 16, x met **Carolina Van Hove**, ° Vorst (Antwerpen) 12 juli 1847, + Berchem 6 april 1922. Dit huwelijk bleef kinderloos, maar zij hadden aangenomen kinderen. Zijn broer huwde met de zuster van zijn vrouw.
5. **Leopoldus Jacobus Goyvaerts**, ° Berchem 12 aug 1853, + Berchem 22 april 1854
6. **Petrus Ludovicus Goyvaerts**, ° Berchem 29 dec 1855. Hij x 1st met **Maria Huysmans** en xx 2de met haar zuster, **Elisabeth Huysmans**, ° Halle 8 juli 1858, + Lier 4 nov 1905. Er is een kind uit ieder huwelijk. Hij is afgeschreven naar Deurne op 9 juni 1879 (H.A. 175) Er zijn klein- en achterkleinkinderen.
 - 61 **Josephine Goyvaerts**
 - 62 **Irma Goyvaerts**
7. **Petrus Laurentius Goyvaerts**, ° Berchem 14 aug 1858, + Berchem 18 sept 1878
8. **Franciscus Hubertus Goyvaerts**, ° Berchem 26 feb 1863, + Berchem 10 aug 1940. Zie verder onder de zevende generatie.

In het bevolkingsregister van 1866-1876 staat hij vermeld met zijn zonen Cornelius, Petrus Ludovicus, Laurentius en Franciscus Hubertus. Alle huisnummers van de Rooystraat zijn met potlood verbeterd. Het huisnummer wordt 16 (H.A. 162 en 175) Was Gaspar een veeleisende patroon of zag hij graag jonge vrouwjes? Men zou het vermoeden als men ziet dat op enkele jaren drie dienstmeiden de revue passeren. Rosalia Hermans komt van Zichem op 28 mei 1872 en wordt reeds afgeschreven op 9 dec 1872. Joanna Van Bael komt binnen op 5 sept 1872 en verdwijnt op 17 april 1874. Anna

door een 3-tal jachtleiders en een groter onderjachtmeesters, die goed weten waar het meeste wild zit welke soort en de manier om het, het beste op te jagen en te doen schieten.

De jagers schutters gewoonlijk 15 of 20 zijn rijke ingezetenen of genodigden en als opjagers gebruiken zij een 60 tot 80 werklieden die ze elk 3 shillings betalen en moeten te eten en te drinken geven, want zoo een jacht duurt de geheele dag, wel te verstaan zoo lang het licht is. De inwoners van het dorp zijn menschen die hun brood verdienen met bij die farmers te werken 't zij als chauffeurs – koetsier – meid – huis of stalknecht of landbouwer of timmerman of voor wat men hen kan nodig hebben.

De Engelschen eten door den band weinig maar drinken zeer veel sterken drank en bier, zijn eerlijk en gediensig. Er is nog nooit zoo zeggen hier de menschen een fiets of iets dergelijks weg genomen en er staan er overal en aan de kerk soms 25, ze vinden het aardig dat wij des nachts onze deur sluiten. Ons huisje want het is zeer klein staat midden in de velden en van het eigenlijke dorp wel een kwart uur verwijderd. Het bevat 5 kleine kamers te weten 3 slaapkamers, eene keuken en een zitkamer.

Achter het huisje is nog een gebouwtje voor koeln en hout, een bakkersoven waar we zelf ons brood in bakken en een waschfornuis.

De huisraad is zoo nederig mogelijk. In den wwinter is het eentonig in Dullingham, soms schoone luchten of heerlijke vergezichten daar het hier nogal bergachtig is, maar dat is alles. Als we hier toekwamen was het, het schoonste weder dat men verdenken kon en dan was het hier waarlijk prachtig. Onmogelijk te zeggen wat

dat het smaakte en hoe profijtelijk ik het ook aan boord legde om er zoolang mogelijk mee toe te komen op een tiental dagen waren zij verslonden en bleef er mij niets over dan de herinnering en de ledige doos, dan weer was het een heele rookelooze tijd die aanbrak en voor een Belgische nicotonist is dat maar bedenkelijk.

Dagelijks leven over het kanaal.

Dullingham is een dorp van Engeland met een 700 zielen ongeveer anderhalf uur gaans verwijderd van Newmarket de dichtbijgelegen stad en anderhalf uur per fiets van Cambridge de universiteitsstad. Het is eene plaats welke door rijke heerenboeren – Landlords - uitgebaat wordt 't zij landbouw 't zij int veefokken bieden tegelijk. Die landlords zijn niet te vergelijken aan onze boeren, noch in rijkdom noch in verstandontwikkeling, bijna allen zijn zeer fijne en wellevende lieden die persoonlijk niets doen dan op jacht gaan te paard of per auto of per rijtuig rijtoertjes maken en het werk nazien. Bijna allen zijn verwant of hebben kennissen in London, krijgen dikwijls familieleden op logist of gaan zelf voor een tweetal weken op visiet. De kinderen volgen gewoonlijk de kostschool in London of ergens anders, beoefenen bijna allen de muziekkunst, meestal op gebrekkige wijze maar zijn toch de muziek ten zeerste toegedaan. Ook beoefenen zij nogal veel bijzonder de juffers de schilderkunst en daarin zonder tot werkelijke kunstuitingen te komen kennen zij merkkelijk meer van. Zij kleeden zich op steedsche wijze en hebben niets gemeen in hun manier van doen met onze boeren. De jachten die zij doen zijn altoos op grote schaal en geleid

Catharina Wens wordt afgeschreven op 27 nov 1875 (H.A. 162)

Vader Gaspar verwisselde het tijdelijke met het eeuwige op 16 jan 1889 op 72-jarige ouderdom en zijn vrouw volgde hem op 16 dec 1893. Van beiden is een rouwprentje bewaard gebleven. Hun twee zonen, Cornelius en Franciscus Hubertus, werden met hun respectievelijke echtgenoten begraven in een gemeenschappelijk graf, op park 14 van de gemeentelijke begraafplaats.

ZEVENDE GENERATIE

Franciscus Hubertus Goyvaerts, ° Berchem 26 feb 1863, + Berchem 10 aug 1940, x Berchem 1889 met **Anna Joanna Van Hove**, ° Vorst 2 feb 1867, + Lint 1 feb 1953, Kinderstraat 32, zuster van Carolina Van Hove. Hij woonde 77 jaren op het Rooi 16. Frans en zijn broer Corneel werden met hun echtgenoten begraven in een dubbelgraf op de gemeentelijke begraafplaats van Berchem. Het graf bestaat niet meer. Zij zijn de stamouders van een groot nageslacht, want zij hebben zestien kinderen.

1. **Josephus Joannes Goyvaerts**, Jef, ° Diest 19 feb 1890, + Schoten 4 mei 1941, Hagenlei 10, x met **Joanna Duré**. Zij hertrouwde met **N. De Laet**. Jef is geboren in Diest omdat zijn ouders daar een koe gingen kopen. Alle andere kinderen zijn geboren op het Rooi 16. Jef en Jeanne hebben drie kinderen.
 - 11 **Clementine Goyvaerts**, x met **Joseph Mijlemans**. Er zijn kinderen.
 - 111 **Henri Goyvaerts**
 - 12 **Pauline Francisca Goyvaerts**, ° Berchem 16 maart 1915, Poortstraat 8 (= Willem Van Laarstraat) x met

- Charles Van Asch.** Er zijn twee kinderen.
 121 **Joanna Goyvaerts**
 122 **Maria Goyvaerts**
 13 **Cornelius Goyvaerts**, x met N.N. Er zijn kinderen.
2. **Florent Laurent Goyvaerts**, Flor, ° Berchem 8 feb 1891, Berchem 29 sept 1973. Hij x 1ste met **Paulina Van Hees**, waarvan drie kinderen, xx 2de met **Maria Vaes**, waarvan één kind. Zij woonden Hogeweg 14 te Berchem. Er zijn kleinkinderen.
 21 **Frans Louisa Florent Goyvaerts**, ° Berchem 23 juni 1913, Rooi 13
 22 **Anna Goyvaerts**
 23 **Jos Goyvaerts**
 24 **Maria Goyvaerts**
3. **Dominicus Ludovicus Goyvaerts**, ° Berchem 6 jan 1892, jong overleden.
4. **Cornelius Goyvaerts**, ° Berchem 10 jan 1893, jong overleden.
5. **Alfons Josephus Goyvaerts**, ° Berchem 12 feb 1894, x 1ste met **Adriana Maria Herdewijn**, ° Berchem 23 april 1892, + Mortsel 4 feb 1928, xx 2de met **Joanna Vervecken**. Er zijn twee kinderen uit het eerste huwelijk.
 51 **Frans Goyvaerts**
 52 **Simone Goyvaerts**
6. **Louis Cornelius Goyvaerts**, ° Berchem 22 okt 1895, + Mortsel 21 feb 1963, x met **Elisabeth Van Mechelen**. Zij woonden Septestraat 45 te Mortsel en hebben vijf kinderen. Er zijn kleinkinderen.
 61 **Adriana Goyvaerts**
 62 **Jeanne Goyvaerts**
 63 **Lucien Goyvaerts**
 64 **François Goyvaerts**, tweelingbroer van Lucien
 65 **Florent Goyvaerts**
7. **August Frans Goyvaerts**, Gust, ° Berchem 28 dec 1896,

zijn want zelfs gestoofd hebben we ze niet kunnen naar binnen krijgen, gebraden evenmin. 't Schijnt dat ze er eene soort confituur kunnen uit bereiden. De eerste week bracht Mister Taylor onze beschermer ons voedsel en dan werden we rijkelijk bedeed, na de eerste week keerde het comiteit ons elk 5 shillings per hoofd uit en per week, we moesten het er spaarzaam mee overleggen om er mee toe te komen.

Ook in den beginnen als we nog eene nieuwigheid waren op het dorp, bracht bovengenoemden heer ons zoo al eens eene versnapering appeltjes, geen wilde, soms ook legumen of ajuin of iets dergelijks, maar gelijk het met alle zaken gaat zoo haast het nieuws eraf is zoo verging het daar ook. Dan het Dullingham'sch comiteit in zijnen eersten eiver wilde te veel belgen innemen, zoo gebeurde het dat zij hen eerder tot last dan iets anders dienden, er waren er achttien..

De stemming slaat om

Alle dorpelingen mochten het hunne bijdragen voor de Belgen en wekelijksch werd er geld ingezameld, de eerste weken ging dat goed maar later werd er al tegen gemompeld en zelfs geweigerd ook bleef er bij sommigen de goede dag achterwege.

De familie die ons het eerst op thee en supper verzocht was de familie Oakey een half uur gaans van ons huisje wonend en zeer beminnelijke menschen. Ze wisten dat ik viool speelde en hadden opzettelijk er eene gaan huren, maar ik kon er niet op spelen, het was te lang geleden dat ik nog gepraetizeerd had. De heer deed mij enne doos van 50 cigarettens cadeau, het was het eerste dat ik tusschen de tanden kreeg in Dullingham, ge kunt denken

Familie Raes 3

De Engelsche Keuken.

Willesden Green 7 juli 1915.

Woensdag. Brief van Frans Raes aan zijn broer Lodewijk.

Liefste Lodewijk.

We hadden een schoon najaar en werden nogal eens op thee en supper verzocht door de Engelschen, we waren de eerste Belgen die daar kwamen, dus hadden we de eerste dagen veel succes.

De eerste of beter de tweede dag smorgens gingen we op verkenning in de streek, ons huisje bestaande uit een blok van drij stond boven op een heuvel en voorts niets dan velden. Eene drij minuten van ons woonde onze beschermer en een vijf minuten van de statie, en wat raar is een kwart uur gaans van de statie het dorp. De tweede morgen, op zoek naar brembezieen en beukennoten, hazelnoten konden we nergens vinden. De brembezieen waren al aan 't verdrogen, het was te laat op het seizoen. Dus er was niet van dien aard te verapzakken. De derde dag vonden we 2 boomen vol kleine appeltjes en rondom op den grond als eene tapijt van gelijksoortige appeltjes, we laden onze zakken vol en onderwege de eerste ogenblikken van vrees voorbij aan 't proeven geraakt, het smaakte zoo geweldig zuur en daarbij zoo samentrekkend lijk aluin dat het niet om te eten was, doch we gingen beproeven ze te stooven lijk appels, het waren namelijk wilde appels en als het aan onze aartsmoeder Eva gelukt is daarmee haren Adam te verleiden dan moet dien overoudstamvader van ons niet danig kieskeurig geweest

+ Lint 8 juli 1873, x met **Anna Verborgh**. Zij woonden Diepestraat 8 te Hove en hebben twee kinderen.

71 **Jeanne Goyvaerts**

72 **Frans Goyvaerts**

8. **Maria Norbertina Goyvaerts**, ° Berchem 31 mei 1898
9. **Petronella Goyvaerts**, Nelly, ° Berchem 15 jan 1900, + Brecht 1 feb 1973, x met **Laurent Weyns**. Zij woonden Weverstraat 7 te Boechout en hebben een dochter: Jeanne Weyns.
- t. **Laurent Ludovicus Goyvaerts**, Rens, ° Berchem 15 april 1901, x met **N. Vermeulen**, zuster van Paula. Zij woonden Schoonedonck te Borsbeek en hebben drie kinderen. Er zijn kleinkinderen.
 - t1 **Maria Goyvaerts**
 - t2 **Henri Goyvaerts**
 - t3 **José Goyvaerts**
- u. **Joachim Goyvaerts**, ° Berchem 11 feb 1903, x met **Paula Vermeulen**. Zij woonden Drakenhofstraat te Borsbeek en hebben een zoon.
 - u1 **F. Goyvaerts**
- v. **Anna Dominica Goyvaerts**, ° Berchem 29 dec 1904, + Duffel 8 juli 1965, x met **Marcellus Franciscus Van Den Heuvel**, Frans, ° Lint 14 juli 1901, + Lint 26 okt 1957. Zij hebben twee kinderen: Marcel en Rosa Van Den Heuvel. Er zijn kleinkinderen.
- w. **Rosalia Dominica Goyvaerts**, ° Berchem 13 nov 1905
- x. **Mathilda Catharina Goyvaerts**, ° Berchem 4 dec 1906, x met **Henri Knuyt**. Zij woonden August Van Putlei 20 te Borsbeek en hebben vier kinderen: Maria, Hubert, Willy en Eduard Van Den Heuvel.
- y. **Cornelius Franciscus Goyvaerts**, ° Berchem 17 mei 1909
- z. **Frans Florentinus Eugenius Goyvaerts**, ° Berchem 17 juli 1912, x met **Maria Braeckmans**. Zie verder onder de achtste generatie.

ACHTSTE GENERATIE

Frans Florentinus Eugenius Goyvaerts, ° Berchem 17 juli 1912, + 22 sept 1987, x met **Maria Braeckmans**. Zij woonden Rooi 16 en Spoorwegstraat 65 te Berchem en hebben vier kinderen. Hij verkocht in 1954 wat nog overbleef, woonst met aangelanden, ongeveer 3 ha, aan de heer Vissers. Zijn vader zou het omstreeks 1924 gekocht hebben van madame Godts, verwante van de notaris Godts.

1. **Maria Goyvaerts**
2. **Alfons Goyvaerts**
3. **Petronella Goyvaerts**, zie verder onder de negende generatie.
4. **Annie Goyvaerts**

NEGENDE GENERATIE

Petronella Goyvaerts, Nelly, x met **Pierre Stukken**. Pierre kwam in het nieuws omdat hij zesentwintig maanden in een Marokkaanse gevangenis heeft doorgebracht. Hij werd in 1996 beschuldigd van drugsmokkel en tot vijf jaar cel veroordeeld. Uiteindelijk werd hij na zesentwintig maanden cel bevestigd. In "Ons Berchem" van 15 juni 1974 verscheen een interview met Nelly.

De grondvesten werden waarschijnlijk gelegd rond het jaar 1680. Wat aanvankelijk een schamele doening was, groeide uit tot een bloeiende boerderij dank zij de noeste arbeid van de familie Goyvaerts. Het was Frans Goyvaerts, vader van Nelly, die uiteindelijk met het boeren stopte en de hoeve verkocht aan de heer Vissers, de huidige eigenaar. Eigenlijk wat overbleef van de oorspronkelijke boerderij. Want twee wereldoorlogen hebben heel wat geteisterd. Maar nog steeds kan men de woning, plus schuur en stal bekijken, bewonderen

22 **Joannes Goovarts**, ° Westerlo 24 juli 1667. De doopheffers zijn Petrus Van Kerckhoven en Adriana Toelen.

3. **Henricus Goevaerts**, ° Westerlo 27 jan 1631. De doopheffers zijn Henricus Mens en Maria Jacobs. Hij x waarschijnlijk Westerlo 1664 met N.N. Zij hebben zes kinderen.
4. **Antonius Goevaerts**, ° Westerlo 6 dec 1637. De doopheffers zijn Christianus van Olman en Barbara Goyvaerts. Zie verder onder de derde generatie.

DERDE GENERATIE

Antonius Goevaerts, ° Westerlo 6 dec 1637. Hij x met **Lucia Verstappen**, Van Stappen, niet in Zoerle. Antoon is een moeilijk geval. Hij wordt driemaal genoemd, waarschijnlijk met een alias-naam, ofwel met een toponiem. Die namen zijn Gasoit, Hasry en Havoit. De pastoor of koster heeft drie verschillende schrijfwijzen gebruikt. We vermoeden dat het wel degelijk om Antoon Goevaerts gaat. Zij hebben drie kinderen.

1. **Nicolaus Gasoit**, ° Westerlo 17 maart 1660. De doopheffers zijn Nicolaus Van Den Berge en Maria Tipoiert. Zie verder onder de vierde generatie.
2. **Jacobus Hasry**, ° Westerlo 15 feb 1664. De doopheffers zijn Hieronymus Caers en Catharina Vantongen.
3. **Oliverius Havoit**, ° Westerlo 14 aug 1669, + Westerlo 21 sept 1678. De doopheffers zijn Oliverius Verhofstadt in naam van Oliverius Typoets en Catharina Blesers.

6. **Jacoba Govaerts**, ° Westerlo 29 juli 1607. De doopheffers zijn Matthias Verstraten en Waldetrudis de Backer. Zij x Westerlo 11 feb 1635 met **Johannes Verstappen**. Geen getuigen gekend.
7. **Antonius Govaerts**, Goyvaerts, ° Westerlo 6 aug 1611. De doopheffers zijn Antonius Dauwen en Dimpna Lemmens. Hij x , niet in Westerlo, met **Elisabeth Moorkens**. Zij hebben twee kinderen.
 - 71 **Petrus Goyvaerts**, ° Westerlo 20 aug 1633. De doopheffers zijn Henricus Goyvaerts en Barbara van Olmen.
 - 72 **Adriana Goyvaerts**, ° Westerlo 29 nov 1634. De doopheffers zijn Henricus Mens en Jacoba Goyvaerts, tante.

TWEEDE GENERATIE

Adrianus Goevaerts, Goyvaerts, ° Westerlo 3 juni 1602, x Westerlo 2 nov 1625 met **Dimpna Wouters**. De getuigen zijn Adrianus Helssen, zoon van Petrus Helssen en Christianus Van Olmen. Zij hebben vier kinderen.

1. **Catharina Goevaerts**, ° Westerlo 22 nov 1626. De doopheffers zijn Nicolaus Goyvarts, oom, en Anna van Olman.
2. **Johannes Goevaerts**, Goevaerts, Goovarts, ° Westerlo 17 okt 1628. De doopheffers zijn Johannes van Otsel en Margareta Helsen. Hij x te Westerlo met **Lucia Verstraeten**. Zij hebben twee kinderen.
 - 21 **Guihelmus Goevaerts**, ° Westerlo 31 aug 1659. De doopheffers zijn Joannes Verbist en Dimpna Goovarts.

en mijmeren over die "goede oude tijd". Het geheel is nu iet of wat bouwvallig, zonder gas noch elektriciteit. Trouwens comfort is er nooit geweest. "Maar toch was het heerlijk" zucht Nelly Goyvaerts, "die sfeervolle avonden bij de Leuvense stoof, vertellend of lezend bij de petroleumlamp". Dit brengt ons tot de bedenking: waarom ook deze hoeve niet restaureren. Voor de gronden van de Veldekens heeft het gemeentebestuur een bijzonder plan van aanleg uitgewerkt. Dat zal straks worden vastgelegd in een Koninklijk Besluit. In dit plan is een strook voorzien voor parkaanleg. Waarom zou de "Roze Hoeve" niet kunnen opgenomen worden in deze groene zone?

In 1973 organiseerde de Oudervereniging van het Instituut van de H. Familie een wandeltocht met als opdracht een gedichtje te schrijven van vier regels. We hebben er enkele uitgekozen.

*Rose-groene hoef
Oud en versleten
Wat is uw uitzicht droef
Staat het hoeveke daar
Hoelang zult gij hier nog staan
Maar binnen zit knusjes
Voor dat uw laatste uur zal slaan.
Boer en boerin bij elkaar.*

*O, boerentrots van het verleden
Verdwaald uit oude tijden
Hoe treurt ge in het heden
Verdrongen door beton
De daken staan wel wat schuin
Vergeeten door de mensen
Maar ze vallen nog niet op uw kruin.
Verstoord door hoog gebrom.*

*Een hoeveke staat de turen
Ooit heeft het hoeveke hier gestaan
Met oude scheefgezakte muren
Wat heeft het politica en bouwheer misdaan?
Het lijkt te rouwen
Dat het zo brutaal ter ziele moest gaan
In 't zicht van flatgebouwen.
Wat hebben die primitieven toch gedaan?(2002)*

Het ligt in onze bedoeling de familiegeschiedenis Goyvaerts nog wat uit te breiden en in brochurevorm uit te geven, geïllustreerd met rouwprentjes, doodsbrieven en foto's. De lezer die over informatie beschikt, vooral over de laatste generaties, kan deze overmaken, eventueel in fotokopie, aan de auteur.

Lodewijk Faes
Henri Prostlaan 5, bus 5
2600 Antwerpen-Berchem
Tel. 03.230.54.57

BRONNEN

Brabantse Volkstelling Zoerle-Parwijs 1693, in "Vlaamse Stam" 1975, nummer 2
Brabantse Volkstelling Zoerle-Parwijs 1755, in "Vlaamse Stam" 1977, pagina 491
Berchem H.A. (Hedendaags Archief) 139, 141, 142, 144, 148, 151, 157, 175 op R.A. (Rijksarchief Antwerpen)
Eigen archief
Mondelinge mededelingen van familieleden

WERKHYPOTHESE

EERSTE GENERATIE

Henricus Govaerts, Goyvaerts, ° ca 1570, in de veronderstelling dat hij huwt op ca 25-jarige leeftijd, x met **Barbara Peeters**. We kennen zeven kinderen binnen de marge van de parochieregisters.

1. **Nicolaus Govaerts**, Gouvaerts, ° Westerlo 3 maart 1596. De doopheffers zijn Joannes de Cuyper en Gertrudis Cools. Hij x Westerlo 3 juli 1627 met **Maria Van Otsel**. De getuigen zijn Henrick Goijvaerts, vader, en Joannes van Otsel. Zij hebben drie kinderen.
 - 11 **Maria Gouvaerts**, ° Westerlo 3 feb 1630. De doopheffers zijn Henricus Govarts, grootvader, en Catharina Lemmens.
 - 12 **Barbara Gouvaerts**, ° Westerlo 30 april 1632, + Westerlo 18 jan 1661 of 6 feb 1671. De doopheffers zijn Henricus Mens en Anna Helsen.
 - 13 **Lucia Gouvaerts**, ° Westerlo 13 mei 1634. De doopheffers zijn Joachim Oyen en Jacomina Goyvaerts.
2. **Joannes Govaerts**, ° Westerlo 17 okt 1597. De doopheffers zijn Gisbertus Luycx en Elisabeth van Peer.
3. **Anna Govaerts**, ° Westerlo 6 feb 1690 ? De doopheffers zijn Joannes Witbols en DimpnaVerhoybraken. *Film raadplegen!*
4. **Adrianus Govaerts**, ° Westerlo 3 juni 1602. De doopheffers zijn Petrus Witbols en Cornelia van Kerckhoven. Zie verder onder de tweede generatie.
5. **Henricus Govaerts**, ° Westerlo 3 okt 1604. De doopheffers zijn Gerardus Verbist en Angela van Wolputten.